
Saksnr: 2019/13-19
Saksbehandlar: Petter Lem Gullestad

Saksgang

Utval	Utv.saksnr.	Møtedato
Arbeidsutval delegeringsreglement		07.06.2021
Fylkestinget		16.06.2021

Revidering av reglement for folkevalde organ og delegering

Forslag til innstilling

1. Fylkestinget vedtek vedlagt revidert reglement for folkevalde organ og delegering.
2. Arbeidsutvalet held fram med sitt arbeid, med mandat som går fram av fylkestinget sitt vedtak 29. september 2020.

Samandrag

Fylkesrådmannen legg med dette fram sak med drøftingar og forslag til revideringar av reglement for folkevalde organ og delegering. Saka drøfter arbeidsutvalet sine innspel, innspel frå høyringsrunde hjå fylkestingsrepresentantane samt fylkesrådmannen sine egne innspel.

Rune Haugsdal
fylkesrådmann

Ingrid Kristine Holm Svendsen
fylkesdirektør

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor inga handskriven underskrift

Vedlegg

- 1 Reglement for folkevalde organ og delegering - juni 2021

Saksutgreiing

Bakgrunn for saka

Av protokoll i sak PS 111/20 i fylkestinget i september 2020, går fram at arbeidsutvalet som er sett ned for å revidere reglement for folkevalde organ med meir skal halde fram med sitt arbeid.

Arbeidsutvalet hadde møte 27. januar 2021. I etterkant av dette, vart reglement for folkevalde organ og delegering sendt på høyring til alle fylkestingsrepresentantane. Innspela er referert og vurdert i saksframlegget.

Arbeidsutvalet hadde òg møte 18. mai. Arbeidsutvalet sine innspel i både møte er referert og vurdert i saksframlegget.

Fylkesrådmannen har i saksframlegget òg fremja administrasjonen sine eigne innspel til revideringar.

Vedtakskompetanse

Fylkestinget vedtek revidert reglement for folkevalde organ og delegering, jf. reglement for fylkestinget punkt 2.2.

Vurderingar

Innspel i høyringsrunde

Frist for møteinnkalling med saksdokument

Det har kome innspel frå SV om at fristen for å legge ut/sende sakspapir til folkevalde organ må vere ei veke - sju dagar.

Lovkravet i kommunelova er «rimelig varsel», jf. kommunelova § 11-3 (1). Omsyna bak føresegna er først og fremst at medlemene i organet skal kunne innrette seg etter dette for eit mest mogleg fulltalig oppmøte. Dessutan skal medlemene ha ein viss moglegheit til å setje seg inn i sakene før møtet.

Førearbeida (Ot.prp. nr. 42 (1991-92) s. 284.) har omtala nedre grense for innkalling slik: «Normalt bør møteinnkallingen være medlemmene i hende senest 4-5 dagar i forveien.»

I Vestland fylkeskommune sitt saksbehandlingsreglement punkt 10 heiter det:

«Innkalling og saksførelegg til møte i folkevalde organ skal sendast medlemer og varamedlemer *minimum* 4 dagar før møtedato.»

Dette er altså i tråd med nedre grense etter førearbeida. Fylkesrådmannen vil likevel streke under at fast og innarbeidd praksis i Vestland fylkeskommune er at innkalling vert sendt sju dagar før møtet. Fylkesrådmannen har ved enkelte høve sendt ut møteinnkalling 6 eller 5 dagar før, grunna enten tekniske utfordringar, høgt arbeidspress eller heilagdaggar. Fylkesrådmannen meiner reglementet slik det er utforma i dag gir fleksibilitet samstundes som det er innanfor kommunelova sitt krav.

Delkonklusjon: Ingen endring av regulering av frist for møteinnkalling.

Saksordførarordninga

Det har kome innspel frå SV om at saksordførarordning bør bestå, men at hovudutvala bør kunne nemne opp saksordførar sjølv.

Saksordførarordninga var oppe til vurdering før førre revidering i fylkestinget i september 2020.

Fylkesrådmannen siterer frå saksframlegget den gong:

«Arbeidsutvalet har drøfta saksordførarordninga. Arbeidsutvalet finn at retningslinene for ordninga ikkje gir ei føreseieleg rolle. Kjerneoppgåva er etter arbeidsutvalet si vurdering å

koordinere eksterne innspel. Etter arbeidsutvalet si vurdering har hovudutvalsleiarane i kraft av posisjon og frikjøp høve til å koordinere eksterne innspel dersom behov, og dessutan orientere om saka i ulike organ. Arbeidsutvalet meiner difor at saksordførarordninga bør avviklast.

Delkonklusjon

Arbeidsutvalet rår til at saksordførarordninga vert avvikla. Val av saksordførarar som allereie er gjort, vert ståande.

Subsidiært, dersom fylkestinget ikkje avviklar saksordførarordninga: I retningsliner for saksordførarordninga punkt 3 følgjer at saksordførar blir oppnemnd av fylkestinget. Arbeidsutvalet vil rå til at hovudutvala sjølv skal nemne opp saksordførar.»

I protokoll frå vedtak i fylkestinget heiter det:

«Fylkestinget utset å ta stilling til avvikling av saksordførarordninga.»

Saksordførarordninga har difor vorte vidareført. Det vil vere opp til fylkestinget å ta stilling til om ordninga eventuelt skal avviklast, og om hovudutvala eventuelt sjølv skal kunne nemne opp saksordførar.

Fylkesrådmannen vil knytte nokre merknader til enkelte sider ved saksordførarordninga. I retningslinene heiter det under overskrifta *Arbeidsmåte*:

«Saksordførar kan også oppmode fylkesrådmannen om å leggje fram særskilde utgreiingar i saka.»

Og vidare under overskrifta *Saksordførar før fylkesrådmannen si tilråding ligg føre*:

«I saker der saksordførar trer i funksjon under den administrative førebuinga av saka, skal saksordførar formidle politiske synspunkt og innspel i førebuinga av saka. Saksordførar må likevel utøve si rolle innanfor dei rammene som følgjer av fylkesrådmannen sitt ansvar og styringsrett i denne fasen av saksbehandlinga.»

Slik involvering som retningslinene her legg opp til er problematisk i ein formannskapsmodell og med ein kommunelov som skil skarpt mellom administrativ førebuing og politiske avgjerder.

Fylkesrådmannen vil peike på at kommunelova gir andre verktøy for ei smidig samhandling mellom administrasjon som førebur saker og folkevalde organ som tek avgjerd i saker. Kommunelova § 5-7 (3) og (4) gir opning for at utval kan opprette arbeidsutval (med minimum 3 personar), med mynde bestemt av utvalet. Kommunelova § 5-7 (4) gir dessutan opning for at utval kan gi utvalsleiar mynde. Etter fylkesrådmannen sin vurdering gir desse verktøya gode moglegheiter for effektiv, politisk styring og samhandling med administrasjonen. På bakgrunn av dette, vil fylkesrådmannen rå til at saksordførarordninga vert avvikla.

Delkonklusjon: Saksordførarordninga vert avvikla.

Dersom saksordførarordninga skal vidareførast, har fylkesrådmannen si vurdering vore at avgjerd om det skal nyttast saksordførar og oppnemning bør liggje hjå fylkestinget. Dette gir ei heilskapleg oversikt over kva saker saksordførar vert nytta i og fordeling av rolla.

Regulering av fjernmøte

Det har kome innspel frå SV om at fjernmøte må verte regulert i reglement.

Kommunelova § 11-7 gir fylkestinget høve til å bestemme at folkevalde organ skal kunne halde møte som fjernmøte. Dette har fylkestinget bestemt i saksbehandlingsreglementet punkt 6:

«Folkevalde organ fastset sjølv i det enkelte tilfelle om eit møte skal haldast som fjernmøte, jf. kommunelova § 11-7.»

Fylkesrådmannen legg til grunn at folkevalde organ sjølv bestemmer kva møte som skal vere fjernmøte i tråd med reglementet. Fylkesrådmannen legg til grunn at fjernmøte/fysiske møte tek omsyn til møteplanen vedteken av fylkestinget.

Delkonklusjon: Ingen endring av gjeldande regulering.

Mindretalsanke

Det har kome innspel frå SV om at det skal vurderast om det skal vere høve til mindretalsanke når eit organ nyttar delegert mynde.

Arbeidsutvalet har tidlegare drøfta om ein skal regulere mindretalsanke, sjå saksframlegg for fylkestinget i sak PS 111/20:

«Arbeidsutvalet finn ikkje grunnlag for å opne opp for ein slik ankerett i Vestland. Etter arbeidsutvalet si vurdering er kommunelova sine føresegner om lovlegkontroll velfunderte og ivaretek omsynet til kontroll. Etter arbeidsutvalet si vurdering vil ei ordning med mindretalsanke skape uforutsigbarhet og forseinkingar med iverksetjing av vedtak.»

Fylkestinget slutta seg til at det ikkje skulle vere ei ordning med mindretalsanke.

Delkonklusjon: Ingen regulering av mindretalsanke.

Setje frist for forslag til fråsegner/uttale under fylkestinget - same som interpellasjon eller spørsmål

Det har kome innspel frå SV om at det skal verte regulert frist for å kome med forslag til fråsegn.

Ein representant har ikkje noko krav på at eit forslag til fråsegn skal på saklista. Det er leiar av organet som bestemmer saklista. Av kommunelova § 11-3 (5) følgjer imidlertid:

«Et folkevalgt organ kan fatte vedtak i en sak som ikke er oppført på sakslisten, hvis ikke møtelederen eller 1/3 av de møtende medlemmene motsetter seg det.»

Dette inneber at ein har rett å fremje forslag om å behandle ei sak (ei fråsegn) i eit pågåande møte. Fylkesrådmannen ser ikkje at det er høve til å regulere noko kring fristar for fremjing av fråsegn.

Interpellasjonar skil seg frå fråsegn, då ein interpellasjon gjev rett til eit svar frå fylkesordførar. Det er difor naudsynt at det er ein frist for å kunne gi eit best mogleg svar. Det er det skriftlege grunngeve spørsmålet som kjem på saklista i fylkestinget.

Dersom det i samband med ein interpellasjon vert fremja forslag til vedtak, må det voterast om saka skal på saklista som ein vedtakssak (på lik line med fråsegn).

Delkonklusjon: Ingen regulering av siste frist for fråsegn.

Etiske retningslinjer om kapitalforvaltning

Det har kome innspel frå MDG om justering av ordlyd knytt til etiske retningslinjer om kapitalforvaltning og barnearbeid. Gjeldande ordlyd er:

«Vidare skal selskap stengjast ute dersom det er openbar uakseptabel risiko for at fylkeskommunen gjennom sine investeringar medverkar til:

- Grove eller systematiske krenkingar av menneskerettar, som for eksempel drap, tortur, fridomsrøving, tvangsarbeid, **dei verste former for barnearbeid.**»

MDG har foreslått at «dei verste former for» vert stroke. Arbeidsutvalet har i møte stetta forslaget. Fylkesrådmannen legg til grunn at endringa inneber at selskap skal stengast ute dersom fylkeskommunen sine investeringar medverkar til barnearbeid som utgjør grove eller systematiske krenkingar av menneskerettar.

Det har kome innspel frå MDG om justering av ordlyd knytt til etiske retningslinjer om kapitalforvaltning og kolselskap. I sine drøftingar la arbeidsutvalet til grunn at presentsatsen for definisjon av kol-selskap vart endra frå 30 % til 5 %, slik:

«Med kol-selskap er det meint kolgruveselskap og kolkraftproduksjonselskap som har meir enn 5 prosent av inntektene frå kolbasert verksemd.»

Delkonklusjon: Etske retningslinter om kapitalforvaltning og barnarbeid vert endra som det går fram over. Etske retningslinter om kapitalforvaltning og kolselskap vert endra som det går fram over.

Mynde til å gje uttale i konsesjonssaker etter forureiningslova

Det har kome slikt innspel frå MDG:

«15. Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) av 13.03.1981 nr. 6 § 81

«s.86 Fylkesutvalet har mynde til å gjere enkeltvedtak i saker der fylkeskommunen er forureiningsstyresmakt. Fylkesrådmannen har mynde til å gje uttale i konsesjonssaker. FORSLAG: Mynde til å gje uttale i konsesjonssaker vert lagt til eit politisk organ.»»

Større saker etter forureiningslova vert sendt ut til høyring til fylkeskommunen frå Miljødirektoratet eller Statsforvaltaren. Miljødirektoratet gir utsleppsløyve til dei største bedriftene, Statsforvaltaren til dei mellomstore. Dei ønskjer tilbakemelding om forhold som kan lyse opp saka.

Innan vassforvaltning er det sentrale å vurdere om miljømålet for den aktuelle vassførekomsten sett i regional plan for vassforvaltningsplan vert nådd også med det nye aktiviteten/ inngrepet. Vassforskrifta §§ 4-6 gir føringar om å ikkje forringe miljøtilstanden i vatn. Om det er høve til å gjere unntak frå å nå miljømålet, er presisert nærmare i § 12 i vassforskrifta. Aktuell styresmakt som gir løyve, må sjølv vurdere om den nye aktiviteten/ inngrepet fører til forringing av miljøtilstanden, om miljømåla vert nådd og om ev. vilkåra for å forringa den er tilstades jf. § 12 i vassforskrifta. I konsesjonssaker etter ureiningslova er det miljøstyresmaktane som må vurdere dette utifrå eit fagleg grunnlag. For å få fram opplysningar i denne type saker bruker vi data frå databasen Vannnett som også miljøstyresmaktane har tilgang til. Databasen gir oversikt over miljøtilstand for den enkelte vassførekomst, miljømål og planlagde tiltak m.m. Det er sjeldan fylkeskommunen sit inne med kunnskap som miljøstyresmaktene ikkje har sjølv knytt til forureining. Det er difor sjeldan fylkeskommunen gir den type opplysningar, då dei har tilgang til same datagrunnlag som oss. Fylkeskommunen gir t.d. opplysningar om ein kjenner til ev. miljøforberande tiltak som vert utført for det aktuelle området og som kan koma i konflikt med aktuell søknad.

Dersom fylkeskommunen meiner søknaden kan vurderast etter § 12 i vassforskrifta, ber fylkeskommunen miljøstyresmaktane gjere dette og melde ev. løyve til å forringe miljøtilstanden tilbake til fylkeskommunen. Fylkeskommunen må gi ein oversikt over saker som får løyve til forringing av miljøtilstanden i vatn i Regional plan for vassforvaltning. Løyve til å gjennomføre tiltak/ inngrep vert alltid gitt etter sektorregelverket t.d. forureiningslova. Det kan ikkje gjevast løyver til nye aktivitet / nye inngrep etter vassforskrifta. Vassforskrifta set ein minstestandard for kor langt sektorregelverket kan strekkast t.d. kan det ikkje gjevast eit utsleppsløyve etter forureiningslova dersom vilkåra for forringing ikkje er tilstade jf. vassforskrifta.

Uttalene fylkeskommunen gir, er saksopplysningar. Det er ikkje politisk handlingsrom i dei uttalene fylkeskommunen kjem med.

Delkonklusjon: Mynde vert ikkje flytt frå fylkesrådmannen.

Mynde til å gje uttale i saker om prøveuttak etter mineralloven

Det har kome slikt innspel frå MDG:

«44. Lov om erverv og utvinning av mineralressurser (mineralloven) av 19.06.2009 nr. 101 § 12

s.105 Fylkesrådmannen har mynde til å gje uttale til Direktoratet for mineralforvaltning når det gjeld prøveuttak.

FORSLAG: Mynde til å gje uttale når det gjeld prøveuttak vert lagt til eit politisk organ.»

Fylkesrådmannen vil først framheve at høyringsbrev i sakene om prøveuttak ofte har svært korte fristar. Som eit eksempel har fylkesrådmannen lagt ved eit høyringsbrev datert 3.05.21 og med

svarfrist 31. same måned. Fylkesrådmannen si vurdering er at tidsfristane i desse sakene gjer at sakene ikkje er eigna for politisk behandling.

I høyringsbrevane ber direktoratet særleg om svar frå kommunen, statsforvaltaren og fylkeskommunen på om tiltaket påverkar miljøet, mellom anna naturmangfald, kulturminne og om det inneber forureining. For fylkeskommunen er det mest aktuelt å svare vedkomande kulturminne, der fylkeskommunen har mynde. Fylkesrådmannen vil poengtere at prøveuttak er mindre uttak, og at arealbruk ikkje vert bestemt ved søknad om prøveuttak.

Delkonklusjon: Mynde til å gje uttale når det gjeld prøveuttak vert ikkje flytt frå fylkesrådmannen.

Endringar i reglement for delegering til fylkesrådmannen

Det har kome slikt innspel frå MDG:

«1.2. Bygg- og eigedomsforvaltning

Forvaltning, drift og vedlikehald

Tilleggsforslag understreka til siste kulepunktet (s.73):

val av leverandør ved utstyrskjøp og kjøp av tenester med vekt på klima- og miljøvenlege innkjøp.

1.3. Samferdsel og mobilitet

Tilleggsforlag understreka (s.74):

Gjennomføre tilbodsevaluering, tildele og inngå buss-, bybane-, snøggått- og ferjekontraktar i dei tilfella kor fylkestinget eller fylkesutvalet har vedteke at konkurranse skal nyttast, jf. yrkestransportlova § 8, under føresetnad av at kontraktsverdi/kostnadsramme ikkje medfører vesentleg kostnadsauke og med målet om nullutslipp.»

Fylkesrådmannen vil streke under at fylkeskommunen allereie har fokus på klima- og miljø ved kjøp av varer og tenester. Dersom tillegget skal vere med, må dette vere å sjå som eit signal, og ikkje som eit tildelingskriterium.

Når det gjeld mynde til å gjennomføre tilbodsevaluering med meir på samferdselssektoren, har gjeldande regulering ei referanse til økonomireglementet punkt 1.1. Dette inneber at fylkesrådmannen si myndeutøving skal skje i tråd med mål, prioriteringar og føresetnader for løyvingane frå fylkestinget, som går fram av tekstdelen av årsbudsjett- og økonomiplandokumentet. Forslaget som har kome inneber at denne referansen vert stroke og erstatta med eitt mål.

Arbeidsutvalet har i møte drøfta forslaga, og ønskte ikkje at forslaga vart innarbeidd i reglement.

Delkonklusjon:

Reglementet vert ikkje endra for desse punkta.

Svarreplikk i fylkestinget

I gjeldande reglement for fylkestinget punkt 3.4, følger at det er høve til svarreplikk på 1 minutt for kvar replikk.

Fylkesordførar har kome med innspel om at svarreplikk i fylkestinget vert regulert til eitt minutt total tid, og at ein ikkje kan akkumulere tid etter kor mange replikkar ein får.

Av reglement for fylkestinget punkt 3.4 følger vidare:

«Fylkesordføraren kan fastsetje ei anna ordning for taletid dersom ikkje fylkestinget set seg imot. Dette må takast opp før ordsiftet tek til.»

Fylkesrådmannen legg til grunn at fylkesordførar med aksept frå fylkestinget i enkeltsaker kan fastsetje anna taletid enn det som går fram av reglementet, derunder òg endra tid for svarreplikk.

Delkonklusjon:

Total tid for svarreplikk vert regulert til eitt (1) minutt.

Innspel fremja frå arbeidsutvalet i møte**Mynde til å fremje motsegn etter plan- og bygningslova**

Arbeidsutvalet har i møte utfordra fylkesrådmannen på om det bør gjerast endringar i myndedelinga til å fremje motsegn etter plan- og bygningslova.

Mynde til å fremje motsegn til planforslag etter plan- og bygningslova § 5-4 er i reglementet fordelt slik:

«Fylkesutvalet har mynde til å fremje motsegn til forslag til kommuneplan, kommunedelplan, område- og detaljreguleringsplan.

Fylkesrådmannen har mynde til fremje motsegn til tema i arealplanar som ikkje er av prinsipiell karakter, og som har vesentleg negativ verknad for myndeområda fylkeskommunen skal ivareta.»

Det har vore gjort eit omfattande arbeid administrativt med å etablere rutinar og retningslinjer for kva planer som er av prinsipiell og ikkje-prinsipiell karakter. Rutinen er vedlagt saka, og gir ei omtale for kva sektor. Fylkesrådmannen gjer merksam på at rutinen ikkje er endeleg implementert.

Vedlagt ligg oversikt over administrative motsegner for høvesvis 2020 og 2021. Som det går fram av oversikt for 2020, var talet 19 administrative motsegner. Av desse var 14 frå sektor infrastruktur og veg (trafiksikkerheit, tekniske krav, siktlinjer med meir.) Fire var knytt til kulturvern og to knytt til handel.

Per 01.05.2021 er talet sju administrative motsegn, der to er knytt til infrastruktur og veg, mens fem knytt til kulturvern.

Når det gjeld motsegn frå politisk nivå, vart dette fremja to gonger i 2020 (Lyseparken og Aksla), og ingen i 2021.

Eventuell flytting av vedtaksmynde til å fremje motsegn må sjåast i samheng med type saker (enkle, regelbunde), tidsaspekt og oppfølging etter motsegn med dialogmøte.

Fylkesrådmannen vil for framtida følge opp overfor politisk nivå (fylkesutvalet), med referatsak om årleg oversikt over administrativ bruk av motsegn. Fylkesrådmannen vil samstundes gi ei klargjering av skil mellom saker som høyrer til høvesvis politisk og administrativt nivå.

Delkonklusjon:

Myndedelinga som gjeld vert ikkje endra.

Mynde etter lov om akvakultur m/tilhøyrande forskrifter

Både MDG og arbeidsutvalet har utfordra fylkesrådmannen til å flytte mynde for saker etter akvakulturlova frå fylkesrådmannen til hovudutval for næring.

I saksframlegg for arbeidsutvalet ga fylkesrådmannen opphøveleg ei slik utgreiing:

«I saker etter akvakulturlova har fylkesrådmannen vedtakskompetanse (vidaredelegert administrativt til fylkesdirektør for innovasjon og næring). Slik har det vore sidan fylkeskommunen (både Hordaland og Sogn og Fjordane) overtok oppgåvene frå Fiskeridirektoratet i 2010. Dette er ei ordning som har fungert godt.

I møte i hovudutval for næring 15.10.2020 var det frå administrasjonen gjeve ei innføring i fylkeskommunen sine oppgåver etter akvakulturregelverket. Det vart mellom anna vist til at akvakultursøknader skal handsamast etter konkrete forskrifter, der konklusjonane skal følgje av faglege vurderingar. Der fylkeskommunen har vedtaksmynde etter forskriftene er saksfeltet sterkt regulert og det er svært lite rom for politiske skjønn. Politikken på området må utformast i samband med overordna planlegging. Når ein kjem til dei konkrete løyvesakene, er politikken alt lagt i tidlegare vedtekne planar, og administrasjonen ser sakene som kurante og ikkje prinsipielle når det kjem til dei individuelle søknadene.

Vestland fylkeskommune sine forvaltningsoppgåver innan akvakultur er todelt:

1. Ivaretaking av regionale og nasjonale akvakulturinteresser i arealplanar etter plan og bygningslova.

Fylkeskommunen sine oppgåver er regionalplanlegging, regionalisering av statleg politikk, rettleiing av kommunar og mynde til å fremje motsegn på dette området. Desse sakene vert handsama politisk av fylkesutvalet.

2. Forvaltningsoppgåver etter akvakulturlova.

Handsaming av søknader om etablering av anlegg for akvakultur innanfor areal som i kommuneplanen er avsett for dette føremålet.

Akvakulturløyve på lokalitetsnivå vert tildelt av fylkeskommunen. Fylkeskommunen mottek søknadar og sender desse deretter til behandling til ulike sektormyndigheiter med forvaltningsansvar jf. akvakulturlova. Desse omfattar Mattilsynet, Kystverket, Statsforvaltaren (fylkesmannen) og Fiskeridirektoratet. Mattilsynet avgjer søknaden etter vurdering av fiskehelse og fiskevelferd, mens Kystverket uttalar seg om inngrep i sjøområde mht. ferdsel- og sikkerheit jf. hamne- og farvasslova. Statsforvaltaren avgjer søknaden etter forureiningslova, men uttalar seg også om geografisk plassering av akvakulturanlegg i høve naturverninteresser, sårbar natur/biologisk mangfald, og friluft-, fiske- og verneinteresser i området. Fiskeridirektoratet uttalar seg om marine fiskeriinteresser. Kommunen skal også gje sin uttale til søknaden. Det kan ikkje gis tillating i strid med vedtekne planar, vernetiltak, plan- og bygningslova eller kulturminnelova.

Fylkeskommunen gjer deretter ei samla vurdering av om akvakulturtillating etter akvakulturlova kan gis med bakgrunn i sektormyndigheiter og kommunen sine uttaler. Fylkeskommunen har avgrensa mynde i desse sakene då det er krav i regelverket om at det lyt liggja føre eit positivt vedtak etter forureiningslova, matlova, hamne- og farvasslova og vassressurslova for å kunne fatte eit positivt vedtak etter akvakulturlova. Regelverket er soleis innretta på ein slik måte at fylkeskommunen ikkje kan fatte positivt vedtak i andre tilfelle enn når fagetatane har gjeve løyve etter det regelverket dei forvaltar.

Det må og nemnast at det er fastsett ei eigen tidsfristforskrift for dette arbeidet, som seier at ei slik sak skal ta maksimalt 22 veker. Av desse vekene har fylkeskommunen maksimalt 2 veker på kvalitetssikring av søknaden og inntil 4 veker på slutthandsaminga. To gonger i året rapporterer fylkeskommunen eigen og andre involverte etatar si sakshandsamingstid i akvakultursaker til Nærings- og fiskeridepartementet.

Ser ein til mynndelninga i andre fylke, er vedtakskompetanse i saker etter lov om akvakultur med tilhøyrande forskrifter i hovudsak delegert til administrasjonen i fylkeskommunane. I Nordland- og Troms og Finnmark fylkeskommune (har parlamentarisme) er vedtak i prinsipielle enkeltsaker lagt til fylkesrådet.

På bakgrunn av det nemnde, vil fylkesrådmannen ikkje rå til å flytte vedtaksmynde til politisk nivå.»

Arbeidsutvalet bad i møte likevel om at fylkesrådmannen la til rette for flytting av mynde for saker etter akvakulturlova til hovudutval for næring. Fylkesrådmannen kjem her med ei ytterlegare utgreiing.

Tal søknader og type søknader

I saksframlegget til møte i arbeidsutvalet 18.05.2021 vart det ikkje opplyst kor mange vedtak eller kva type saker dette gjeld. For å vise omfanget har vi laga ei oppsummering av søknader etter tildelingsforskriftene etter Akvakulturlova i 2020. Fylkeskommunen si sakshandsaming gjeld tildeling av nye og endring i eksisterande løyve, og all klarering av lokalitetar.

Hovuddelen av søknadane gjeld oppdrett av laks og aure i sjøvatn. Av til saman 124 søknader som er slutthandsama i fylkeskommunen i 2020 tilhøyrar 115 denne kategorien. Søknader om oppdrett av marine artar, skjel og tare frå kommersielle aktørar utgjer ein mindre del.

Ser ein på kva det vert søkt om kan søknadene om oppdrett av laks og aure i sjøvatn delast i to kategoriar; endringar på eksisterande godkjente lokalitetar og nye lokalitetar. Nye lokalitetar utgjer om lag 5 %.

Søknadane om endringar på eksisterande godkjent lokalitetar kan oppdelast i følgjande fire typar:

1. Utviding av maksimal tillaten biomasse (auka produksjonskapasitet på lokaliteten ved bruk av eksisterande anleggsutstyr).
2. Utviding av maksimal tillaten biomasse og endra arealbruk (auka produksjonskapasitet og mest vanleg utskifting til meir arealkrevjande anlegg).
3. Endra arealbruk (mest vanleg utskifting til meir arealkrevjande anlegg)
4. Samlokalisering utan biomasse- og arealbruksendring (Nye løyve på lokaliteten utan endring i produksjonskapasitet og ved bruk av eksisterande anlegg).

Det er ei relativ jamn fordeling i tal søknader mellom dei tre fyrste kategoriane, mens det er flest søknader om samlokalisering (42).

I 2020 har Vestland fylkeskommune fatta 124 vedtak etter tildelingsforskriftene i Akvakulturlova. Desse er fordelt slik:

- 90 oppdrett av matfisk av laks og aure
- 2 oppdrett av settefisk av laks og aure
- 5 oppdrett av stamfisk av laks eller regnbogeaure
- 17 oppdrett av laks og aure til forskning
- 1 oppdrett av bergnebb
- 1 oppdrett av rognkjeks
- 1 oppdrett av berggyllt
- 4 oppdrett av torsk
- 3 oppdrett av tare
- Motteke 142 nye søknader
- Kvalitetssikra og send 100 søknader på høyring
- Send ut notifikasjonsbrev til 135 akvakulturløyve i produksjonsområde 4 om nedjustering av produksjonskapasiteten i løyve med 6%, i samsvar med forskrift om kapasitetsjustering for løyve til akvakultur med matfisk av laks og aure i sjø.
- Handsama søknader frå 10 selskap om kapasitetsauke uavhengig av miljøstatus i produksjonsområde, samt søknader om unntak for nedjustering i raude produksjonsområde.

Manglande innsyn og orienteringar om sakene

For at utval for næring skal få betre innsyn i sakene etter Akvakulturlova kan vedtaka rapporterast til utvalet til dømes halvårleg, kvartalsvis eller til påfølgande utvalsmøte etter at vedtak er fatta. Denne rapporten kan innehalde oppsummering av søknader for perioden, samt ein tabell som viser vi meir detaljert; søkjar, art, kommune, lokalitet og kva saka gjeld. Dette kan sorterast etter heimkommunen til anleggsplasseringa.

Flytting av mynde vil føre til sakshandsamingstid utover forskriftskrav

Vi viser til saksframlegget vedk. krav i forskrift til sakshandsamingstid. Vi vil gjenta at statlege styresmakter har særleg fokus på sakshandsamingstid hos fylkeskommunane, jf. Rapport kvart halvår til Nærings- og fiskeridepartementet. Det er vidare kjent at dei som har misst tildelingsoppgåvene etter Akvakulturlova på statleg hald følgjer med på fylkeskommunen sin innsats her.

Fylkeskommunane vert målt på sakshandsamingstida som forvaltar av tidsfristforskrifta og tildelingsforskriftene. Frå 2020 har alle fylkeskommunane med akvakulturanlegg fått etablert ein felles vedtaksdatabase. Før 2019 blei saksbehandlingstida rapportert frå den enkelte fylkeskommune etter bestilling frå Nærings- og fiskeridepartementet og

Fiskeridirektoratet. Datagrunnlaget gjev eit sær s viktig grunnlag for analyser for ein effektiv og samordna akvakulturförvaltning i tildelingsfasen.

Flytting av mynde vil kunne føre til lenger sakshandsamingstid i fylkeskommunen. I tillegg til slutthandsaming og godkjenningrunde med leiarane i avdelinga kjem no skrivning av saksframlegg og ventetid til neste møte i utvalet. Skal ein unngå auka sakshandsamingstid lyt utvalet ha oftare møte.

Delegasjon av fullmakt i kurante saker

I møte i hovudutval for næring 15.10.2020 var det frå administrasjonen gjeve ei innføring i fylkeskommunen sine oppgåver etter akvakulturregverket. Det vart mellom anna vist til at akvakultursøknader skal handsamast etter konkrete forskrifter, der konklusjonane skal følgje av faglege vurderingar. Der fylkeskommunen har vedtaksmynde etter forskriftene er saksfeltet sterkt regulert og det er svært lite rom for politiske skjønn. Politikken på området må utformast i samband med overordna planlegging. Når ein kjem til dei konkrete løyvesakene, er politikken alt lagt i tidlegare vedtekne planar, og administrasjonen ser sakene som kurante og ikkje prinsipielle når det kjem til dei individuelle søknadene.

Søknader om akvakulturløyve kan verke kompleks og omfattande. Avhengig av kva type akvakultur det vert søkt om og kva storleik på anlegget som vert omsøkt, er det ulike rutinar for - og krav til sakshandsaminga. Det kan vera søknad om nye akvakulturlokalitetar, akvakulturløyve, endring av eksisterande løyve på lokalitetsnivå av ulik form (arealbruk/utviding, biomasse, løyve til ny innehavar, samlokalisering, etablering av förlåte, fortøyingsendringar, endring av art mv.).

I nokre saker er handsaminga kurant og inneberer lite eller ingen konflikt eller moglegheit til förvaltningsstyremakta å utøve skjønn av betydeleg grad. Det vil derfor vera hensiktsmessig för å redusere tid og ressursar i kurante saker at vedtaksmynde ligg hjå fylkesrådmannen. Fylkesrådmannen lister opp fölgjande saker:

1. Melding om samlokalisering etter Forskrift om tillatelse til laks, ørret og regnbueørret (Laksetildelingsforskrifta) § 37. Gjeld løyver som er eigd av same person eller konsern. Her plikter fylkeskommunen å skrive akvakulturløyve (vedtak) så snart som muleg og fortrinnsvis innan ei veke etter at meldinga blei motteken. Endringa inneber ingen fysiske endringar på den enkelte lokalitet og meldinga skal ikkje sendast til ekstern behandling.
2. Endring av eigar og oppkjöp av løyve. Endring av eigar og oppkjöp av løyve og lokalitetar kan medføre at det må utstedes nytt akvakulturløyve (vedtak) som viser juridiske eigar mot akvakulturregisteret. Dette inneberer ingen fysiske endringar av anlegg eller lokalitetar. Eigarmessige endringar vert meld av eigar til Brønnøysundregistrene. Konsekvensen er at fylkeskommunen må skrive ut nytt akvakulturløyve utan ekstern handsaming, för å speile akvakulturregisteret.
3. Søknader om samlokalisering etter Laksetildelingsforskrifta sin § 30 som ikkje inneberer fysiske endringar på lokalitet. Søknader om samlokalisering av løyve på lokalitetsnivå frå ulike selskap/ juridiske personar. Det vert vanlegvis ikkje søkt om fysiske endringar på lokaliteten.
4. Søknader etter kapasitetsjusteringsforskrifta. Dette gjeld søknader om kapasitetsauke uavhengig av miljøstatus i produksjonsområde, samt søknader om unntak för nedjustering i raude produksjonsområde. Her plikter fylkeskommunen å skrive ut løyve dersom kriteria i forskrifta er oppfylt. Endringa inneberer ingen fysiske endringar på den enkelte lokalitet.
5. Kurante søknader etter Laksetildelingsforskrifta og Forskrift om tillatelse til andre arter enn laks, ørret og regnbueørret, og havbeitforskrifta Med kurante saker meiner ein endringar og utvidingar på lokalitetsnivå som under sakshandsaminga og ved vedtaksdato er kurant iht. Laksetildelingsforskrifta sin § 30 eller Forskrift om tillatelse til andre arter enn laks, ørret og regnbueørret § 7. Med kurante saker meiner ein søknader som ikkje har medført eller i liten grad har medført konflikt med andre interesser nemnd i høvesvis § 30 og § 7 ved vedtaksdato. Det er interessekonfliktar som sakshandsamar er kjent med og som er av en slik art at dei ikkje vil kunne få betydning för endeleg vedtak eller ville kunne medføre betydeleg bruk av skjønn i den enkelte sak.

Handsaming av søknader om akvakulturløyve er ei förvaltningsprega oppgåve og enkeltvedtak vert fatta i kvar enkelt sak. I punkta nemnd over, melding samlokalisering, endring og oppkjöp, søknad samlokalisering og kurante akvakultursøknader vil det erfaringsmessig i liten grad oppstå konflikt. Grunnlaget för vedtaket er dei opplysningar förvaltningsorganet har ved vedtaksdato, opp mot dei rammer som lovverket stiller og innanfor rammene av skjønnsutøving som lovverket setter.

Delkonklusjon:

På bakgrunn av drøftinga over, meiner fylkesrådmannen at mynde etter akvakulturlova framleis bør vere hjå fylkesrådmannen.

Subsidiært vil fylkesrådmannen leggje til rette for at mynde vert flytt til hovudutval for næring (med unntak av saker som går fram over), i kombinasjon med hyppigare møte i hovudutvalet.

Involvering av fylkesting for ungdom

Fylkesting for ungdom var representert i fylkestinget i mars på andre dag av tinget, der dei fekk 10 minutt taletid ved opninga. Fylkesrådmannen har i reglementet for medverknadsorgana regulert ein rett for fylkesting for ungdom til å tale i fylkestinget i tråd med ordninga på marstinget.

Delkonklusjon:

I reglementet vert regulert at fylkesting for ungdom får taletid i fylkestinget.

Fylkesrådmannen sine innspel til revidering av reglement

Prosessrolla i politisk planarbeid

Planutvalet var tiltenkt ei prosessrolle i fylkeskommunen sine planleggingsprosessar. Det var lagt opp til løypande kommunikasjon mellom administrativt og politisk nivå undervegs i heile planprosessen for å sikre samspel og effektivitet i planarbeid. Arbeidet med utviklingsplanen for Vestland er eit døme på gjennomføring av denne type prosess.

I fylkestinget i september 2020 vart planutvalet lagt ned, og oppgåvene høyrer no under fylkesutvalet (sak 2019/13-5). Den sterke prosessrolla kjem ikkje like tydeleg fram i fylkesutvalet sitt reviderte reglement, og det kan vere behov for å presisere dette.

Planutvalet si prosessrolle var skildra slik i reglement for planutvalet:

«Planutvalet skal saman med administrasjonen leggje strategiske føringar for dei regionale planane og gi politiske styringssignal i høve pågåande planarbeid. Dei regionale planane skal deretter behandlast i hovudutvala, fylkesutval og fylkesting.

Oppgåver

- *Skape politisk forankring og sikre at heilskapsomsynet vert ivareteke gjennom regionale planar.*
- *Gje retningsgjevande og strategiske føringar til planarbeidet.*

Arbeidsform

Fylkesrådmannen legg fram arbeidsdokument for planutvalet etter ein fastsett plan. Planutvalet gir strategisk retning for pågåande planprosessar. Hovudutvala skal involverast i planprosessen, og omfanget vert avklara i den einskilde plan.»

Delkonklusjon:

Fylkesutvalet sine oppgåver som prosessorgan vert tydeleggjort i reglementet i tråd med tidlegare regulering for planutvalet.

Oppstart av regional plan

Tidlege politiske styringssignal til sjølve prosessen med å utarbeide regional plan vil vere positivt for det politisk administrative samspelet og effektivitet i gjennomføringa av prosessen. Det går fram av fylkesutvalet sitt reglement punkt 2.1.6 at utvalet godkjenner oppstart for tema- og strategiplanar, men ikkje for regionale planar.

For regionale planar som ikkje inngår i utviklingsplanen, ligg det til fylkesutvalet som prosessorgan å starte opp arbeidet.

Delkonklusjon: Mynde til å godkjenne oppstart av regional plan som ikkje inngår i utviklingsplanen, vert lagt til fylkesutvalet

Gjennomføring av plan

Det er eit mål å styrke gjennomføringa av plan og kople gjennomføringa av regional plan, temaplan og strategiar tettare til økonomiplanlegginga. ¹ Fylkesutvalet bør ha mynde i ei slik koordineringsrolle.

Handlingsprogram for regional plan, årleg vurdering av rullering etter pbl.

Samla behov for rullering av handlingsprogrammet skal vurderast årleg, jf. pbl. § 8-1.

Delkonklusjon: Presisering av at mynde for årleg vurdering av rullering ligg hjå fylkesutvalet.

Hovudutvala gir tilråding innan sektorområde. Det vert lagt fram felles sak til fylkesutvalet.

Handlingsprogram for temaplan

Behov for rullering bør innarbeidast som obligatorisk årleg rutine.

Delkonklusjon: Mynde for vedtak av handlingsprogram for temaplan vert (presisert) lagt til fylkesutvalet. Mynde for årleg vurdering av rullering og nytt vedtak av handlingsprogram vert lagt til fylkesutvalet.

Oppfølging av regional strategi

Behov for rullering av strategi skal gjerast årleg.

Delkonklusjon: Fylkesutvalet har mynde til å vedta oppstart av arbeid med rullering av strategi, eventuelt etter innstilling frå hovudutval.

Vedtak av sektoroverskridande strategiar

Sektoroverskridande strategiar bør vedtakast av fylkestinget for å styrke brei forankring og gjennomføring. Reglement for fylkestinget punkt 2.1.1 nyttar ordlyden «overordna strategiar for prioriterte utviklingsområde». Denne formuleringa er berre delvis dekkande og fylkesrådmannen foreslår difor ein presisering og inkorporering av kulepunktet i første kulepunkt.

Delkonklusjon: Endring av ordlyd til «sektoroverskridande strategiar.»

Vedtak av regional plan

I reglementet er mynde etter plan- og bygningslova § 8-5 delegert slik:

“Fylkesutvalet har mynde til å fastsetje regional planføresegn. Dette gjeld også søknad eller samtykke til å setje i verk tiltak som vert omfatta av regional planføresegn.”

Forslag om regional planføresegn skal bli utarbeidd i samsvar med reglane i §§ 8-3 og 8-4, og kan fremjast i samband med utarbeiding av en regional plan. Vedtak av regionale føresegner skjer dermed gjennom vedtak av regional plan. Plan- og bygningslova § 3-4 har delegeringssperre for vedtak av regional plan. Dette inneber at mynde til å fastsetje regional planføresegn heller ikkje skal delegerast frå fylkestinget.

Delkonklusjon: Mynde til å fastsetje regional planføresegn vert flytt til fylkestinget.

Tillegg i reglement for økonomiforvaltinga

I reglement for økonomiforvaltinga, punkt 3.2 som gjeld hovudutvala, er mynde til å disponere ufordelte løyvingar i investeringsbudsjettet ikkje regulert. Fylkesrådmannen legg til grunn at det heile vegen har vore fylkestinget sin intensjon at hovudutvala skal ha slikt mynde.

Delkonklusjon:

Under reglement for økonomiforvaltinga punkt 3.2 vert innarbeidd slik regulering:

¹ Dette går fram av pilotprosjektet «Erfaringar med fylkeskommunens plansystem» 28.01.2019 i regi av KS, der Hordaland deltok.

«Hovudutvala har mynde til å disponera ufordelte løyvingar i investeringsbudsjettet innanfor sitt ansvarsområde.»

Mynde etter lov om integrering

Lov om integrering gjennom opplæring, utdanning og arbeid (integreringslova) tok til å gjelde frå 1.1.2021. Det er også utarbeidd forskrift til lova. Fylkeskommunen er pålagt konkrete oppgåver. Dette kjem fram av §§ 4, 11 og 30 i lova, og §§ 59 og 65 i forskrifta.

§ 4 Fylkeskommunen sitt ansvar

	Kva	Korleis	Kven
1	Fylkeskommunen er ansvarlig for det regionale integreringsarbeidet	Det regionale integreringsarbeidet omfattar stort og smått av overførte oppgåver (frå IMDi), lovpålagte oppgåver og eigne fylkeskommunale oppgåver innan heile breidda av fylkeskommunal aktivitet.	<p>Dette er eit overordna ansvar som naturleg ligg til fylkestinget å ta stilling til gjennom planer, budsjett, m.m.</p> <p>Løysing av enkeltoppgåver vert tilpassa eksisterande system og reglement (t.d. tilskotsordningar, rettleiingsarbeid, nettverksarbeid, samarbeid med sivilsamfunnsorganisasjonar, m.m.)</p>
2	Fylkeskommunen skal utarbeide planer for kvalifisering av innvandrere.	Dette punktet må sjåast i samanheng med pkt 4 og 5 under. Planer for kvalifisering av innvandrere kan skje gjennom regionale planer, temaplaner, verksemdsplan, e.l.	<p>Regionale planer og temaplaner vert vedtekne av fylkestinget.</p> <p>Plan for kvalifisering av innvandrere bør minimum vedtakast av fylkesutvalet då ein her skal samordne mål, strategiar og tiltak på tvers av sektorar.</p>
3	Fylkeskommunen skal anbefale hvor mange flykninger som bør bosettes i den enkelte kommune i fylket.	IMDi har ansvar for kor mange flykninger som skal busetjast i den enkelte kommunane, og er basert på frivilligheit frå kommunane si side. Departementet fastset nasjonale kriterier som vert lagt til grunn i arbeidet. Fylkeskommunen (saman med KS) gir anbefalingar til IMDi om busetjing i den enkelte kommune.	<p>Fylkesutvalet (ev hovudutval for kultur, idrett og integrering) gir uttale til kriterier, og kan fastsetje regionale prioriteringskriterier.</p> <p>Fylkesrådmannen har mynde til å gi konkrete anbefalingar basert på politisk vedtekne kriterier.</p>
4	Fylkeskommunen skal sørge for tilbud om karriereveiledning etter § 11	Karriererettleiinga skal inn som førebuing til deltaking i introduksjonsprogrammet som kommunane er ansvarlege for. Rettleiinga bygger på ev vedtekne planer.	Fylkesrådmannen
5	og opplæring i norsk og samfunnskunnskap for deltagere som går fulltid i vidaregåande opplæring etter § 30.	Opplæringa i norsk og samfunnsfag er for desse deltakarane både del av introduksjonsprogrammet, og del av vidaregåande opplæring.	Fylkesrådmannen
6	Departementet kan gi forskrift om fylkeskommunens ansvar for det regionale integreringsarbeidet.	I forskrift til lova heiter det: «§ 65.Fylkeskommunens ansvar for regionale integreringsoppgaver Fylkeskommunen skal legge til rette for at innvandrere kan etablere virksomheter, og at fagutdannede og høyt kvalifiserte innvandrere inkluderes i arbeidslivet. Fylkeskommunen skal også legge til rette for at det gis mer grunnskoleopplæring til innvandrerungdom som har behov for	Dette er utdjuping av lovtekst, og ikkje trong for myndeplassing.

	<p>det for å kunne gjennomføre videregående opplæring.</p> <p>Fylkeskommunen skal følge opp det regionale arbeidet mot negativ sosial kontroll, æresrelatert vold, tvangsekteskap og kjønnslemlestelse. Fylkeskommunen skal også legge til rette for samarbeid med sivilsamfunnet, herunder frivillig sektor.»</p>	
--	--	--

§ 11 Karriereveiledning

Mynde vert delegert til fylkesrådmannen, jf over

§ 30 Ansvar for opplæring i norsk og samfunnsfag

Mynde vert delegert til fylkesrådmannen, jf over.

Delkonklusjon:

Mynde vert fordelt i tråd med tabell over.

Innstilling i saker som gjeld fleire hovudutval sine ansvarsområde

For saker som gjeld fleire hovudutval sine ansvarsområde, følger av gjeldande regulering at eitt hovudutval gir innstilling til fylkesutvalet, medan dei andre gir uttale, etter fylkesordførar si avgjerd. Dette skaper eit kunstig skil mellom innstilling og uttale, og krev praktiske avklaringar før utsending av sakspapir.

I praksis legg fylkesordførar (og fylkesutvalet) til grunn for votering den innstilling/uttale dei måtte ønske. Fylkesrådmannen vil difor rå regulering vert endra til at hovudutvala saka gjeld gir innstilling, medan fylkesordførar i møte legg til grunn for votering den innstilling han måtte ønske. Medlemene står sjølvstøtt fri til å fremje opp andre innstillingar.

Delkonklusjon:

Regulering vert endra slik at hovudutvala saka gjeld gir innstilling.

Etiske retningslinjer for folkevalde i Vestland fylkeskommune

I høyringsrunden hjå fylkestingsrepresentantane kom det ikkje innspel til gjeldande etiske retningslinjer for folkevalde i Vestland fylkeskommune. Fylkesrådmannen har i denne omgang ikkje lagt opp til revidering av desse. Fylkesrådmannen meiner det er viktig med bevisstheit kring etikk, og vil i samråd med arbeidsutvalet sjå nærare på retningslinjene til neste revidering.

Vidare arbeid for arbeidsutvalet som er sett ned til å revidere reglement for folkevalde

Etter fylkesrådmannen si vurdering, har etableringa av eit eige arbeidsutval styrka forankringa av reglement for folkevalde og forbedra gjeldande reglement. Fylkesrådmannen ser det som hensiktsmessig at arbeidsutvalet held fram med sitt arbeid. Arbeidsutvalet har møte berre etter behov.

Delkonklusjon:

Arbeidsutvalet held fram med sitt arbeid.

Konklusjon

Fylkestinget vedtek revidert reglement for folkevalde organ og delegering i tråd med saksframlegget.